

Opponencia

Szepesi János: „Kézműves mesterségek háza”

című diplomamunkájához

A vállalásról:

Az óbudai helyszínre tervezett diplomamunka témája igen jó választás, léptéke is megfelelő ahhoz, hogy a terven keresztül bemutatható legyen az a markáns világkép, amit Szepesi János végzős hallgató magabiztosan birtokol. Az alapos előkészítő munkák alapján jó szemmel és szívvel tett hierarchikus rendet lényeges és lényegtelen dolgok között – érve ez alatt a terület történeti és fizikai adottságait, vagy épp az e helyre vonatkozó szabályozási terveket. Fontos és jó meglátás volt, hogy a kiválasztott terület építészeti kezelésénél nélkülözhetetlen annak közlekedési rendszerével is súlyozottan foglalkozni – a gyalogos és a gépkocsi forgalom rendezése terén egyaránt. Jó érzékkel vette bele programjába a helyi kulturális hagyományok újraidézését is: az egykori kézműves ipar megjelenése a környéken, valószínűleg valójában is magával hozná azt a minőségi javulást, amivel az elhagyatott helyről elmenekült „elementárok” ismét visszacsábíthatóak lehetnének.

A problémakezelésről:

A terv programjának körülményeitől kialakítását szikár megvalósítás követte. Pozitívuma a tervnek, hogy készítője világos, javarészt egyszerű struktúrába helyezte bele a funkciókat, ami nagyobb közösségi terekből (beleértve az autóparkolót és a felszíni közterest is), és kisebb műhely-egységekből áll. Az egyes funkciók és a terület aránya azonban több helyen kérdéses: ha már épül mélygarázs, lehet, hogy plusz szint beépítését is érdemes lett volna megvizsgálni annak érdekében, hogy ne csak a tervezett objektum igényét szolgálja ki, hanem a környék zsúfolt autó-parkolási helyzetén is javítson. Érdekes telepítési struktúrát adott ki a hossztelkes hagyomány és a szűrőként működő objektumok összeházasítása is. Az így kialakított tömegkompozíció azonban félő, hogy nem fog eléggé érvényesülni majd a szabályozási tervekben szereplő keretes beépítésű házak mellett. Bár fel lehet fogni ezt a szétdarabolt tömegkezelést úgy is, hogy a szomszédos tér bővül meg ezáltal, benne a tértárgyakkal, egy piactér-szerű pavilonos elrendezéssel. Véleményem szerint azonban ezt az alapkompozíciót előnyösebb lett volna megerősíteni valamiféle összefogó, kohéziós elemmel.

A működtetésről:

Az épületegyüttes funkcionális kialakítása feszes, jól működő még úgy is, hogy tudatosan szerepelnek benne helyenként „maradék terek”. Az alsó parkoló-szinteket és a felszínt olyan közlekedési mag köt össze, amelynek - a szikár funkció kielégítésén túl - téri megformálása is értékes, csakúgy, mint a kávézó-átriumnál lévő lépcsős megoldásé. A kiszolgáló helyiségek elhelyezése és méretezése indokolt – bár az ezeket feltáró zsilip-folyosó nem épp a legbarátságosabb tér...

A műhelyépületek kialakítása szintén feszes és működőképes: az alsó kiszolgáló terekből épületenként külön lépcsőn keresztül lehet feljutni a műhely-terekbe. Az alaprajzi szerkesztés szép, többletet hordoz magában, azonban kérdés, hogy pszichés szempontokat figyelembe véve is működőképes-e: nem túlzottan rejtélyes-e a bejutás a műhelyekbe és nem túl zárt-e az abban lévő világ? Az is kérdés, hogy jól áll-e az „egyenruha” ennek a sokféle típusú mesternek és mesterségnek?

A formálásról:

Szimpatikusan letisztultak, jó arányokkal ellátottak a szoborszerű épületkubusok. Az épület formájához illő a szerkezetek megválasztása és az anyaghasználat is. Ellentmondás csak abban feszül, hogy a terv koncepciójánál még rendkívül fontos a kézműves iparnak, a kézi munkának a megjelenése, az épületek ezzel szemben már iparosított késztermékekből vannak összerakva. A látszóbeton Thermomass szerkezet plusz-szellőztetést igényel, az épületmegnyitások tájolásfüggetlenek, így az - amúgy üdvözlendő - energiatudatos megoldások is csak részben tudnak érvényesülni a tervben. Bár az épület formái arányosak, az épület és a létrehozásához és üzemeltetéséhez szükséges energia viszont mintha aránytévésztésben lenne egymással. Az ablaktalan, zárt tömegek pedig nem kommunikálnak a várossal (a ki-és belátás jótékony hatása hiányzik belőlük), így viselkedésük inkább arisztokratikus, mint szociálisan érzékeny, vagy demokratikus a város és a társadalom szövetében - még a felszínen kialakított, minden bizonnyal jó hangulatú, korszerű köztereken belül sem.

A kísérletezőkedvről:

Egy fiatal építésznél a kísérletezés mindenképpen pozitív cselekvés és támogatandó, így ezt a tervet is a Diplomazsúri figyelmébe és egyúttal pozitív támogatásába ajánlom.

Budapest, 2009. július 8.

Csontos Györgyi
építész